

Γλωσσοφωνικές εκπομπές

Αυτή τη φορά ... σοβαρά και όχι αστεία

Δημ. Θ. Καραμήτσος

Με την αυτοκατάργηση της δικτατορίας των συνταγματαρχών εμφανίστηκαν πολλοί, οι οποίοι στην προσπάθειά τους να δείξουν τη δημοκρατική τους καταγωγή, φρόνημα και στάση, θεώρησαν, ότι σε αντίθεση με τους αρχαιοπρεπείς και ακαταλαβίστικους λόγους του δικτάτορα, πρέπει να μιλούν σε μια γλώσσα, ας την πούμε, «δημοκρατική νεοελληνική». Μετατρέπουν λοιπόν, όλα τα επιρρήματα από κατάληξη ..ως σε ...α. Έτσι λένε «προηγούμενα» αντί «προηγουμένως», χωρίς να έχουμε μεταξύ μας...προηγούμενα! Ήθελα να ήξερα, το «ασφαλώς», πως θα το πούνε; Όσο για το «εκ του ασφαλούς», ε... αυτό δεν παίζεται... είναι για τους μορφωμένους. Εδώ που τα λέμε, τον τόνο ή καλύτερα τη γραμμή στα ζητήματα αυτά έδωσε εκείνος ο χαρισματικός πρωθυπουργός που ανακάλυψε... τον Φλεβάρη, τον Γιούνη και τον Γιούλη και βρήκε αθρόους μιμητές μεταξύ των ψηφοφόρων του.

Πέρασαν αρκετά χρόνια από τότε που καταργήθηκε το μονοπώλιο της κρατικής τηλεόρασης. Θυμάμαι μάλιστα, ότι εκείνη την εποχή ένιωθα πολύ-πολύ χαρούμενος. Δεν θα ήμουν υποχρεωμένος να βλέπω συνεχώς υπουργούς να βάζουν θεμέλιους λίθους έργων –που θα τελείωναν ως συνήθως με καθυστέρηση, κακοτεχνίες και υπερβάσεις κόστους – ή να βλέπω και στα τρία κρατικά κανάλια τον εκάστοτε πρωθυπουργό να δίνει με αυταρέσκεια μαθήματα οικονομίας –που πήγαινε από το κακό στο χειρότερο – και κυβερνητικής τέχνης –που τελικά αφορούσε στο ότι οι υπουργοί κάνουν ότι θέλουν, χωρίς συντονισμό και έλεγχο.

Ελεύθερη ραδιοφωνία, ελεύθερη τηλεόραση!

Ελεύθερη έκφραση ιδεών, ανταλλαγή απόψεων, προπαγάνδες συγκρουόμενες, ίσες ευκαιρίες για όλους. Ως εδώ όλα καλά. Προέκυψε όμως ένα καινοφανές πρόβλημα. Ενώ πριν από την απελευθέρωση της πληροφόρησης, οι δημοσιογράφοι και οι εκφωνητές ήταν άριστοι γνώστες της Ελληνικής γλώσσας και η εκφορά του λόγου τους ήταν υποδειγματική, η αθρόα εισβολή «νεοδημοσιογράφων» που μιλούν μπροστά σε ένα μικρόφωνο,

έφερε στην επιφάνεια ανθρώπους με μειονεκτική γλωσσική-και όχι μόνο(-) παιδεία. Προέκυψε και η έννοια της «γλωσσοπενίας» σε ένα λαό, του οποίου η γλώσσα είναι ίσως η πλουσιότερη στον κόσμο. Πολλοί πιστεύουν, ότι για όλα φταίνε οι κυβερνήσεις με τις αλλεπάλληλες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Ότι φταίει η κατάργηση διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών. Ότι φταίει ο κομματισμός με τους αθρόους διορισμούς, χωρίς επιλογή των αρίστων. (Ο Βάρναλης θα έλεγε ότι φταίει το ριζικό μας). Η γνώμη μου είναι ότι ναι, φταίνε σε κάποιο βαθμό όλα αυτά, όπως φταίει και η δημιουργία διαφορετικών κατευθύνσεων (δέσμες)σπουδών ήδη από τα χρόνια του λυκείου, με αποτέλεσμα την ελλιπή ανθρωπιστική παιδεία. Όμως, φταίει και η ίδια η ύπαρξη της τηλεόρασης, που κρατάει δέσμιους τους μαθητές τηλεθεατές να βλέπουν ξενόγλωσσα κινηματογραφικά έργα. Φταίει και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, παρά τη συνολικά θετική προσφορά τους σε πολλούς τομείς. Παλιότερα τα παιδιά διάβαζαν λογοτεχνικά βιβλία. Πεζογράφοι όπως οι Καρκαβίτσας, Βενέζης, Καραγάτσης, Τερζάκης, Μυριβήλης, Καζαντζάκης, Παναγιωτόπουλος, καθώς και ποιητές όπως οι Κάλβος, Παλαμάς, Πολέμης, Ουράνης, Καβάφης και τόσοι άλλοι. Τα παιδιά αποκτούσαν έτσι γλωσσικό αισθητήριο. Τώρα τι γίνεται; Ένας καθηγητής φιλόλογος μου είπε, ότι δεν διδάσκεται συστηματικά η γραμματική και το συντακτικό. Υπάρχουν μόνο κάτι ασκήσεις-φράσεις, με μερικές λέξεις που λείπουν και θέλουν συμπλήρωμα, όπως γίνεται στις ασκήσεις για εκμάθηση ξένων γλωσσών. Τελικά οι νέοι άνθρωποι μειονεκτούν ιδιαίτερα στη χρήση της τρίτης κλίσης. Αδυνατούν να εκφραστούν με λέξεις λόγιες ή λίγο αρχαιοπρεπείς. Για παράδειγμα αν επιχειρήσουν να πουν πχ «προπετής» ή «θηλυπρεπής» τα κάνουν θάλασσα στις κλίσεις. Ενώ λένε συχνά τη φράση «αυτό είναι σαφές», δεν ξέρουν να κλίνουν το όνομα «σαφής». Αυτά, βέβαια, προκειμένου για νεορούς, είναι απλώς πταισίματα. Όμως, προκειμένου για δημοσιογράφους, που απευθύνονται στο κοινό με το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση, είναι ...ποινικά εγκλήματα. Πρόσφατα ανακάλυψα, ότι μερι-

κοί δημοσιογράφοι –χωρίς ντροπή– λένε της «πλήρης καταστροφής...» ή της « διεθνής έκθεσης» αγνοώντας το «της πλήρους» και το «της διεθνούς» (ακόμη και οι παλιοί αριστεροί έλεγαν «της τάδε διεθνούς», γιατί ήξεραν γράμματα! Λένε επίσης «η οδό ...» και «η πρόοδο...» καθώς και «η σύνοδο...». Φαίνεται γι' αυτούς, αυτές οι λέξεις είναι άκλιτες, όπως οι ξένες. Μάλιστα δεν τους διορθώνει και δεν διαμαρτύρεται κανείς από τους παρακαθήμενους, ακόμη και ...Πανεπιστημιακούς. Αναρωτιέμαι μάλιστα, αν πράγματι αυτοί οι γλωσσοφόνοι (κατά το δολοφόνοι) εγκληματούν από άγνοια ή από πρόθεση. Όπως και αν έχει το πράγμα, το αποτέλεσμα είναι ίδιο. Πρόκειται για βιασμό της γλώσσας. Γι' αυτό τις εκπομπές αυτές τις αποκαλώ γλωσσοφωνικές και τους δράστες γλωσσοφόνους. Κάποιος μου πρότεινε και τον όρο γλωσσοβιαστές αντί για γλωσσοφόνους. Η διαφορά είναι μικρή. Έτσι και αλλιώς το αδίκημα είναι ...ποινικό.

Κάποιοι, ίσως πολύ καχύποπτοι, ίσως απλώς διορατικοί, λένε ότι αυτά όλα αποτελούν μέρος σατανικού σχεδίου, το οποίο αποβλέπει στον αφανισμό της γλώσσας μας και τον αφελληνισμό, στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, δεδομένου ότι, όπως είπε και ο Κίτσιγκερ, «για να εξουδετερώσεις έναν λαό, πρέπει να εξαφανίσεις τη γλώσσα του». Προσπάθησαν πολλοί να μας εξαφανίσουν. Ωστόσο, χιλιάδες χρόνια τώρα η Ελληνική γλώσσα υπήρξε τροφός των Ευρωπαϊκών (και άλλων) γλωσσών. Δεν καταργήθηκε μετά από κατακτήσεις Λατίνων και Οθωμανών. Επιβίωσε ακόμη και σε μέρη, στα οποία δέχθηκε αποκλεισμούς και απαγορεύσεις. Έδειξε τεράστια αντοχή και ικανότητα επιβίωσης. Ομηρικές λέξεις χρησιμοποιούνται και σήμερα. Πιστεύω ότι και σε αυτή τη φάση η γλώσσα μας θα βγει νικητήτρια. Μόνο που θέλει συστράτευση και αντίδραση, όχι μόνο από λίγους, αλλά από πολλούς.

Αγγείο με αετούς, 2001, 25 × 60 × 40 εκ., Βασίλης Παυλής.